

Examen : **Nederlandse Taal (Lezen en Schrijven)**

Niveau : KSE 4

Opgavenummer : NL4(05)

Examenduur : 90 minuten

© IVIO-Examenbureau. Nadruk verboden.

Deze opgave blijft eigendom van het IVIO-Examenbureau.

- Vul in het onderstaande vak uw gegevens in.
- Hieronder volgen 6 opdrachten.
- Schrijf de antwoorden duidelijk op de daarvoor bestemde lijnen.
- Streep fouten in uw antwoorden duidelijk door.
- U mag een woordenboek gebruiken.
- Lever uw werk en deze opgave in voordat u de examenruimte verlaat.

Naam kandidaat : _____

Kandidaatnummer : _____

Examenplaats : _____

Examendatum : _____

Opdracht 1: Maak de vragen over deze tekst op bladzijde 7.

De wereld in 3 minuten

Den Haag Tachtig extra militairen naar Uruzgan

Nederland stuurt tachtig extra militairen naar Uruzgan. Het kabinet heeft dat vrijdag besloten. De twee pelotons vertrekken binnen enkele dagen en worden vooralsnog voor twee maanden ingezet in de regio rond Deh Rawod, bij de kleinste Nederlandse basis. Aanleiding voor de extra troepen is de toename van het geweld in de provincie. De laatste weken is rond Deh Rawod flink gevochten tegen de Taliban. (anp)

Jakarta Topman Garuda voor rechter wegens moord

De Indonesische justitie heeft de voormalige topman van de nationale luchtvaartmaatschappij Garuda aangeklaagd wegens moord op de mensenrechtenactivist Munir Thalib. Dat maakte de procureur-generaal Hendarman Supanji vrijdag bekend. Indra Setiawan en een andere Garuda-

Munir-sympatisant Foto: EPA

functionaris, Rohainil Aini, zijn aangeklaagd wegens hulp aan de hoofdverdachte van de moord op Munir. Hij was een fel criticus van het Indonesische leger. (anp)

Vitoria Basken willen referenda over onafhankelijkheid

De premier van de regionale regering van het Noord-Spaanse Baskenland, Juan José Ibarretxe, heeft vrijdag twee referenda voorgesteld over onafhankelijkheid. Het is een uitwerking van zijn

plannen voor onafhankelijkheid. Ook moet het volgens Ibarretxe de huidige politieke impasse tussen Madrid en Baskenland doorbreken. De eerste datum voor een volksraadpleging is 25 oktober 2008, een tweede volgt in 2010. Ibarretxe wil met de centrale regering een akkoord bereiken over 'de zelfbeschikking van de Basken'. Ook als een akkoord uitblijft, kunnen deze dan hun mening kenbaar maken in referenda. Die zouden juridisch niet bindend zijn maar wel duidelijk maken hoe de meerderheid in Baskenland erover denkt. (anp)

Mandalay Birmezemen protesteren op motorfietsen

Duizenden jongeren op motorfietsen hebben vrijdag in de tweede stad van Birma gedemonstreerd. Het protest in Mandalay kwam volgens getuigen tot een einde toen militairen begonnen te schieten. Soldaten en agenten blokkeerden de kloosters om te voorkomen dat monniken aan het protest deelnamen. Mandalay is een belangrijk centrum van het boeddhisme en de thuisbasis van een meerderheid van 's lands 400.000 monniken. De demonstranten reden op een belangrijke verkeersweg naar een blokkade van het leger toen de militairen het vuur openden. Getuigen vermoeden dat de militairen met rubberkogels schoten. Een aantal demonstranten liep lichte verwondingen op. (anp)

Ankara Turkije en Irak tekenen pact tegen Koerden

Turkije en Irak hebben vrijdag een veiligheidspact getekend waarin de twee landen overeenkomen samen 'terroristische activiteiten van de Turks-Koerdische rebellen te gaan voorkomen'. Dit heeft de Turkse minister van binnenlandse zaken, Besir Atalay, laten weten. De overeenkomst is ondertekend door de Turkse en

Minister Besir Atalay (r) Foto: RTP

Iraakse ministers van binnenlandse zaken. De geplande regeling over Turkse militairen die op beperkte schaal over de grens mogen opereren, heeft het niet gehaald. Onderhandelingen over dit punt duren voort. (anp)

Utrecht Milieucontroles leveren 2200 overtredingen op

De milieucontroles die woensdag en donderdag onaangekondigd plaatsvonden in het hele land hebben een kleine 2200 overtredingen aan het licht gebracht. Controleurs constateerden onder meer de overbelading van een varkenstransport, asbestdump in een natuurgebied en risicovolle ammoniakopslag. Dat meldde vrijdag de provincie Utrecht, die de zogeheten handhavingsestafette coördineerde. (anp)

Washington Strauss-Kahn gekozen tot nieuwe directeur IMF

De Fransman Dominique Strauss-Kahn is gekozen tot nieuwe directeur van het Internationaal Monetair Fonds. Het 24-koppige bestuur van het fonds stemde vrijdag in met zijn voordracht. Strauss-Kahn volgt de Spanjaard Rodrigo de Rato op die volgende maand om privéredenen zijn functie neerlegt. Behalve Strauss-Kahn was ook de Tsjech Josef Tosovsky in de race voor de functie. Hij was naar voren geschoven door Rusland. De EU en de VS, die binnen het IMF ongeveer de helft van de stemmen bezitten, steunden Strauss-Kahn. (anp)

Bron: FD

1 VOOR DE WIND NAAR SNEEK

Opspattend water, klapperende zeilen, de zon op je kop; elke zomer volgen duizenden toeschouwers gespannen de spectaculaire zeilwedstrijden tijdens de Sneekweek. En voor wie die spanning even te veel wordt, bruist het van vertier in het waterstadje Sneek.

2 's Avonds flanerend langs de grachten komt er af en toe een muziekflard om een hoek waaien. Op bijna elk pleintje in Sneek staat een band te spelen. Zes dagen lang is het feest in het Friese stadje en kunnen alle deelnemers en bezoekers van de Sneekweek terecht op de vele terrasjes. De zeilwedstrijden zelf zijn het beste te zien vanaf het Starteiland. Met een pontje vaart u over en heeft u bij zeilpaviljoen It Foarûnder ('het vooronder' op zijn Fries) perfect zicht op de finish. En soms gaat er een boot om... Fokkenist Toine Dinkelberg uit Sneek is dat gelukkig slechts één keer overkomen in de zeven jaar dat hij nu samen met stuurman Jelle Zwart meedoet in de Pampusklasse. 'Voor ons is het een thuiswedstrijd. Het is een machtig gezicht om 'ons Snekermeer' vol te zien liggen met zoveel boeien en boten. Bovendien

is het enorm gezellig met al die zeilers uit binnen- en buitenland. Dat geeft een speciaal sfeertje. Helaas zijn we na de wedstrijd vaak te moe om 's avonds nog de stad in te gaan en we willen de volgende dag natuurlijk ook weer fris zijn', zegt Dinkelberg.

3 **UITZONDERING**
Voor de vrijdagavond maakt hij overigens een uitzondering, want de feestelijke vloot-schouw wil hij niet missen. Uit alle wedstrijdklassen vaart één boot door de grachten, begeleid door dweilorkesten. De botenparade voert vanaf de Waterpoort tot aan de Houkesloot en wordt aangevoerd door de nieuwe Schipper in de Orde van de Sneker Pan. 'Deze eervolle benoeming is

alleen bestemd voor iemand die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor de watersport of de Sneekweek. De herkomst van deze titel ligt in de negentiende eeuw', vertelt Hugo Snoeck, voorzitter van de Koninklijke Watersportvereniging Sneek (KWS). 'Op 16 augustus 1882, na afloop van de Hardzeildag, werd in de grachten een wimpeltocht gehouden. Leden van de KWS staken voor de verlichting potten Bengaals vuur af op koekenpannen. Om het dek niet te beschadigen hingen ze de pannen buitenboord. Dit ritueel herhaalden ze elk jaar en zo werd de koekenpan het symbool van de ongedwongen feesten in de stad.'

4 **HOOGSTE DOEL**
Tegenwoordig zwaait de Panschipper met een grote koperen pan naar de toeschouwers en is er na afloop een groot vuurwerk bij de Waterpoort en in de Houkesloot. Toine Dinkelberg heeft de pan nog nooit vastgehouden. Dat is ook niet zijn hoogste doel in de Sneekweek. Hij wint liever met zijn klasse (net als in 2002) een Makkumer bord.

Bron: Nuon

Opdracht 3: Lees de tekst en maak de vragen op bladzijde 10.

CLAUDIA DE BREIJ, *cabaretière*

Volgens cabaretière Claudia de Breij (32) zijn we toe aan een *reality check*. «Het nadeel van geretoucheerde beelden is, dat over je goede lichaamsdelen ook wordt gedacht dat het nep is, omdat we gewoon niet meer weten wat echt is. Ook vind ik het fascinerend dat Second Life en Hyves zo succesvol zijn. Daaraan danken we de inflatie van het woord vriend.» Komend jaar wil ze met haar vierde theaterprogramma *iClaudia* ons laten afvragen hoe authentiek we nog zijn. Helemaal vrijuit gaat ze zelf overigens niet. «Ook ik zit 's avonds laat achter de computer. Eerst mail checken, dan nu.nl, nog snel een filmpje op YouTube en nog een en nog een. Totdat ik het ijskoud heb gekregen achter de computer en maar afdruip naar bed.» Tot en met april is Claudia ook druk bezig het haar eigen televisieprogramma *Thank God it's Friday*. «Op vrijdag wil ik keten, liedjes zingen en mensen interviewen over onderwerpen die de afgelopen week het nieuws hebben geregeerd of het nieuws juist niet hebben gehaald. Alles wat ik niet in mijn theatershow kwijt kan, stop ik in mijn televisieprogramma en andersom.» 'CLAUDIA' LOOPT I/M

31 MEI 2008. 'THANK GOD IT'S FRIDAY' IS ELKEVRIJDAG OM 21.45 UUR BIJ DEVARA TE ZIEN T/M 11 APRIL 2008.

HOLLANDE HOOGTE

“Alles wat ik niet in mijn theatershow kwijt kan, stop ik in mijn televisieprogramma en andersom”

Bron: MC

Opdracht 4: Lees de opdracht en schrijf de brief op bladzijde 11 en 12.

Tijdens een fietstocht krijgt u een lekke band op een verlaten landweg. U hebt niets bij u om de band te plakken en u besluit terug te gaan lopen. Onderweg komt u een echtpaar tegen dat u aanbiedt om te helpen. Zij brengen u met de auto naar huis. Onderweg gebeurt er ook nog iets leuks.

U vond het heel aardig van het echtpaar dat zij u naar huis wilden brengen, bovendien wilden zij niets van u aannemen.

Opdracht

U hebt de naam en het adres van het echtpaar en u besluit een bedankbrief met een cd-bon te sturen.

Neem in uw brief het volgende op:

- bedenk zelf de nodige gegevens als: naam, adres en woonplaats
- geef aan wat de reden is voor het schrijven van de brief
- verwijs naar uw fietstocht
- bedank het echtpaar voor de lift, noem de cd-bon als blijk van uw waardering
- schrijf iets over de gebeurtenis die u samen onderweg in de auto hebt meegemaakt (deze moet u zelf bedenken).

Dit is een persoonlijke brief.

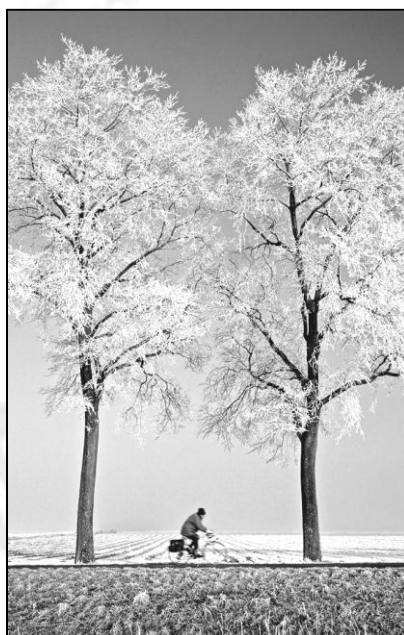
Denk aan:

- een goede indeling
- een goed begin
- een goede afsluiting.

Schrijf uw brief op bladzijde 11 en 12.

Let op! Bij deze opdracht krijgt u minder punten als u taal-/spelfouten maakt.

Denk ook aan leestekens en hoofdletters.

Opdracht 5: Lees de opdracht en schrijf een verhaal op bladzijde 13 en 14.

Opdracht

Schrijf een verhaal. Kies een van de drie zinnen hieronder uit en gebruik deze zin in uw verhaal. U mag zelf weten op welke plek in het verhaal u de zin gebruikt. Bedenk zelf een titel.

- 1. ‘Gelukkig dat je gekomen bent,’ fluisterde de professor.**
- 2. Hij stond een paar ogenblikken stil en keek de donkere gang in waar het geluid vandaan kwam.**
- 3. Er was eens een meisje dat niet tegen haar verlies kon.**

U mag zo veel verzinnen als u wilt. U kunt bijvoorbeeld denken aan plaatsen, personen en gebeurtenissen die in uw verhaal voor zouden kunnen komen.

Schrijf een verhaal van minimaal 20 zinnen.

Denk aan:

- een titel
- een goede indeling
- een goed begin
- en een goede afsluiting.

Let op! Bij deze opdracht krijgt u minder punten als u taalfouten maakt. Denk ook aan leestekens en hoofdletters.

Schrijf uw verhaal op bladzijde 13 en 14.

Opdracht 6: Maak de oefening op bladzijde 15.

Lees de vragen en maak de oefening op bladzijde 15.

Dit was de laatste opdracht.

Lees de instructie op pagina 1 nog eens door en controleer of u die goed hebt gevolgd.

ANTWOORDBLADEN NL4(05)

Naam kandidaat: _____ Kandidaatnummer: _____

Opdracht 1: vragen

a. Een aantal items uit deze tekst gaat over landen in Azië. Welke zijn dit? Noem er drie.

1. _____

2. _____

3. _____

b. In het item *Basken willen referenda over onafhankelijkheid* wordt het woord referenda nog een keer genoemd (uitgelegd), maar dan met een ander woord. Welk ander woord is dit?

c. Waar verwijst het woord ‘*hij*’ naar in de zin: ‘*Hij* was naar voren geschoven door Rusland’. Deze zin staat in het item “*Strauss-Kahn gekozen tot nieuwe directeur IMF*”.

d. Waar staat de afkorting ‘IMF’ voor?

Opdracht 2: vragen

- a. Waarom gaat Toine Dinkelberg niet 's avonds de stad in tijdens de Sneekweek?

- b. Hoe komt het dat *de koekenpan* het symbool is geworden van de feesten tijdens de Sneekweek?

- c. Wie wordt bedoeld met '*de Panschipper*' in de zin: '*Tegenwoordig zwaait de Panschipper met een koperen pan naar de toeschouwers*' (alinea 4).

- d. Door welk woord kan het woord '*vertier*' vervangen worden in de zin: '*En voor wie die spanning even te veel wordt, bruist het van vertier in het waterstadje Sneek*'? (alinea 1)

Kruis het goede antwoord aan.

- drukte
 mensen
 vermaak

Opdracht 6: Maak de oefening.

- a. Omcirkel het lidwoord in de volgende zin.

Bij de bakker kun je tegenwoordig ook oliebollen kopen.

- b. Omcirkel het zelfstandig naamwoord in de volgende zin.

Weet jij wanneer de Kerstman komt?

- c. Omcirkel het werkwoordelijk gezegde in de volgende zin.

Frank heeft een uur in de wachtkamer gezeten.

- d. Omcirkel het lijdend voorwerp in de volgende zin.

De varkens aten het voer uit de boer zijn hand.

- e. Omcirkel het persoonlijk voornaamwoord in de volgende zin.

Zo'n vakantie naar de zon zal ons goed doen!

- f. Omcirkel het onderwerp in de volgende zin.

De kat van de buren ligt op mijn bed te slapen.

- g. Omcirkel het voltooid deelwoord in de volgende zin.

Mijn moeder heeft de tv niet uitgezet.

- h. Omcirkel het bezittelijk voornaamwoord in de volgende zin.

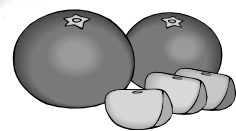
Houden jullie je mond eens!

- i. Omcirkel het voorzetsel in de volgende zin.

Jeroen pelt het mandarijntje met zijn zakmes.

- j. Omcirkel de bijvoeglijke bepaling in de volgende zin.

Het huis op de hoek is gesloopt.

ANTWOORDEN & PUNTENTELLING NL4(05)

Opdracht	Antwoord	Punten per vraag	Aftrek per fout
1.	<i>Totaal 9 punten.</i>		
	a. Drie items moeten genoemd worden. - Tachtig extra militairen naar Uruzgan - Topman Garuda voor rechter wegens moord - Birmezen protesteren op motorfietsen - Turkije en Irak tekenen pact tegen Koerden	6	2
	b. Volksraadpleging	1	1
	c. Hij = (de Tsjech) Josef Tosovsky	1	1
	d. IMF = Internationaal Monetair Fonds	1	1
2.	<i>Totaal 17 punten.</i>		
	a. Strekking: Omdat hij de volgende dag weer een wedstrijd moet zeilen en fris wil zijn.	2	2
	b. Strekking: Vroeger gebruikten ze koekenpannen om licht/Bengaals vuur te maken (voor de wimpeltocht). Om het dek niet te beschadigen gebruikten ze koekenpannen die ze buitenboord hingen.	2	2
	c. Strekking: De panschipper is de nieuwe Schipper in de Orde van de Sneker Pan. Dit is iemand die zich bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt voor de watersport of de Sneekweek.	2	2
	d. c. vermaak	1	1
	e. Samenvatting bevat de volgende punten: - Sneekweek in Sneek, - 6 dagen, - zeilwedstrijden + goede sfeer/gezelligheid/terras, - Orde van de Snekerpan, - koekenpan Voor elk niet genoemd punt: -2 punten. Minder dan 5 zinnen: -5 punten	2 2 2 2 2	2 2 2 2 2
3.	<i>Totaal 8 punten.</i>		
	a. Strekking: We moeten volgens Claudia eens gaan nadenken over wat echt/belangrijk is en wat niet.	2	2
	b. boeiend	1	1
	c. Ter beoordeling docent: mening moet wel beargumenteerd zijn en in relatie staan met het onderwerp en het artikel. 5 zinnen mogen niet overschreden worden: -1 punt.	5	

4.	<p><i>Totaal 20 punten</i></p> <p>Vorm: naam en adres geadresseerde. plaats, datum aanhef afsluiting naam en adres briefschrijver</p> <p>Inhoud: Vermeld moet worden: - de reden voor het schrijven van de brief - verwijs naar uw fietstocht - bedank het echtpaar voor de lift - noem de cd-bon als blijk van uw waardering - schrijf iets over de gebeurtenis die u samen onderweg in de auto hebt meegemaakt.</p> <p><i>Aftrekpunten:</i> - 1 tot 5 taal-, spelfouten: - 3 punten. - meer dan 5 taal-, spelfouten: - 6 punten - geen hoofdletters: -1 punt (totaal) - geen leestekens of verkeerd gebruik: -1 punt (totaal) - geen alinea's: -3 punten</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>
5.	<p><i>Totaal 15 punten</i></p> <p>Het verhaal bevat: - Beschrijvingen van personen, gebeurtenissen en/of plaats. - Relevantie hele verhaal n.a.v. de gekozen zin. - Logische volgorde.</p> <p>- goede indeling - titel - goed begin - goede afsluiting</p> <p>Stijl: is <i>niet te zakelijk/aansprekend</i> voor een verhaal. Originaliteit</p> <p><i>Aftrekpunten:</i> - 1 tot 5 taal-, spelfouten: - 3 punten. - meer dan 5 taal-, spelfouten: - 6 punten - geen hoofdletters: -1 punt (totaal) - geen leestekens of verkeerd gebruik: -1 punt (totaal) Minder dan 20 zinnen: -5 punten.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1-3</p>

6.	<i>Totaal 10 punten</i>		
a.	de	1	1
b.	Kerstman	1	1
c.	heeft gezeten	1	1
d.	het voer	1	1
e.	ons	1	1
f.	de kat van de buren	1	1
g.	uitgezet	1	1
h.	je	1	1
i.	met	1	1
j.	op de hoek	1	1
	Totaal	79	

Eindcijfer is het aantal behaalde punten gedeeld door 7,9.
 Voldoende bij 44 punten of meer.